

Анри Мишо

МИР

Чуо сам гомилу ишибаних да о поносу говори, рече Мештар Хђ. И нисам се смејао.

Нови закони су били припремљени. Стигли су нови закони. Гомилају се закони, рече Мештар Хђ, али то је увек наредба старог кепеца, расуто лишће дрвета већ ишчупаног из корена.

Мир, рече Мештар.

Мир и неспокојство. Тумарања су то срне и пантера све док се напокон не сретну. О тренутку! о незаборавни тренутку! и све постаде тако једноставно, тако једноставно.

Мир, рече Мештар Хђ.

СФИНГЕ

Све падне, рече Мештар Хђ. Све падне, ти већ луташ рушевинама сутра.

Човек који ти говори је Сфинга. Сфинга која би ти, отац којег си имао бејаше сфинга. Дакле, шта си разумео код Сфинге која ти би покорна?

Онај који се не расплине, који дође к себи, у Сфингу се претвори и од Сфинге умиремо.

Све очврсне, рече Мештар Хђ, све очврсне и у главу се врати. Зауостављени покрет, клонулост срца, опаска која уво пара.

Осмех, чедно лице, које лаком гледаш, то је она, баш она, несхваћена, која ће те ранити, и која ће те, у датом тренутку, бескрајним тврдим стенама затрпати.

Све се таложу. Све бива камен, рече Мештар Хб. Од усне до камена, од зрака до развалине.

ЛАВИРИНТ

Лавиринт, живот, лавиринт, смрт
Бескрајни лавиринт, рече Мештар Хб.

Све спутава, ништа не ослобађа.
Самоубиство у нову патњу васкрсава.

Тамница гледа неку тамницу
Ходник отвара неки други ходник:

Онај који верује да одмотава калем живота
Ништа не одмотава.

Ништа нигде не води
Вскови такође живе испод земље, рече Мештар Хб.

СВЕТ

Онај чија је будућност да умре мора се родити. Авај, хиљаду пута авај за рођења, рече Мештар Хб. То је загрљај, који је сплет загрљаја.

Губимо добијајући. Удаљавамо се прилазећи.

Девојка уске родиле, ма колико срце њено било велико, има неку ману. Таквих је пуно ствари.

Удаљите од мене учена човека, рече Мештар Хб. Мртвачки сандук његовог знања ограничио ми је разум. „Ох! Слободо!“, рече Мештар. Удаљите од мене онога који седе да размишља.

Пре свега причајте. Причајте и нећете бити незналица. Најпре остварите а затим ћете се приближити.

Све притиче, рече Мештар Хб. Све прелива. Све је ту.

Поглед са крилима вилиног коњица спусти се на вољену особу, и опева не познајући Свет онај који га мора опевати.

ЛЕТОПИСИ

Дакле поче велики рат кипова. Би то година ватреног коња и жртва му огромна би принета. Ни млади ни стари свој живот не могаху сачувати. Треба га жртвовати.

Кипу, непомичном кипу.
Племена огња згазише племена окова.
Племена стрела згазише земљу мотике.
Свет бејаше само грч. Бејаху то године, када се мораше свој
живот живети.

МОЈЕ СТАТУЕ

Ја поседујем своје статуе. Векови су ми их завештали: векови мог ишчекивања, векови мојих обесхрабрења, векови мог незнања, направљене су од моје неугасиве наде. И сада су ту.

Као ни разбијени антички предмети, још увек не знам шта оне представљају.

Њихово порекло ми је непознато и у ноћи мог живота губе се, где облици њини само су били од неумољиве метле сачувани.

Али они су ту, и њин мрамор постаје сваке године све чвршћи, белећи на мрачном дну заборављених громада.

ПОСЛЕ МОЈЕ СМРТИ

Бех однет после моје смрти, бех однет не на неко бајато место, већ у непрегледну етеричну празнину. Далеко од тога да дозволим да ме тај бескрајни отвор на све стране у бесконачности дотуче, на звезданом небу, ја сам окупљао себе и све оно што сам некада био, и све оно што сам био на путу да postanем и групишући све, своје квалитете такође, најзад и своје мане, последњи бедем, ја себи направих оклоп.

На том језгру, подстакнут бесом, али неким преким бесом, од ког се ледила крв, непоколебљивим и хладним, почех да се претварам у жежа, за последњу одбрану, за последње непристајање.

Дакле, празнина, ларве празнине које су према мени већ расле као шипци полипа својим млитавим трбушчићима, претећи ми гнусном осмозом, ларве запрепашћене после неколико узалудних покушаја да кроз преградни зид прођу, који није хтео да попусти, збуњене се повукоше, склонили се испред мене, животу препустише онога који га је толико заслужио.

Напокон ослобођен од њих, искористих своју тренутну моћ, радостан због ненадне победе, да се према Земљи устремим и поново уђем у своје непомично тело, које су чаршави и покривачи на срећу спречили да се охлади.

Са чуђењем, после тог напора који превазилази снагу горостаса, са чуђењем и радошћу помешаном са разочарењем, уђох у скучене и затворене просторе где се људски живот, да би био оно што јесте, мора живети.

У ДРУШТВУ ЧУДОВИШТА

Би убрзо очигледно (одмах након мог детињства) да бејаш рођен да живим међу чудовиштима.

Дуго времена она бејаху страшна, затим престаше да буду неподношљива, а после једне жестоке отровности, мало по мало се смекшаше. Најзад она постадоше неактивна и ја међу њима живљях спокојно.

Бејаше то време када чудовишта, још увек неосумњичена, настајаху полако и једнога дана ми се представише, енергична и застрашујућа (јер ако су морала да се појаве да би била безопасна и држана на ланцу, ко би помислио да би она икада дошла?), али пошто су зацрнела читав хоризонт, она су омекшала и ја сам живео међу њима у заједничком заносу и то је била лепа ствар, поготово што је постојала бојазан да ћу бити тако одвратан, скоро убитачан.

Она која на први поглед бејаху тако огромна, кухна, одбојна, са толико лукавства су одабирала своје контуре да смо их, упркос њиховим немогућим облицима, скоро са природом помешали.

То су учиниле године. Да. А који бејаше непогрешиви знак њиховог стадијума безопасности? То је сасвим просто. Нису имала више очи. Опрана од органа за распознавање, њихово лице, ма колико било наказно, њихове главе, њихова тела сада више нису никоме сметала више од купа, ваљака, лопти или запремина које природа поклања својим стенама, свом шљунку и њеним многим другим облицима.

Превод са француског: Слободан Јовалкић